

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

VIDZEMES AUGSTSKOLAS
**Studiju virziena “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika,
telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne”**

Profesionālā maģistra studiju programma
“VIRTUĀLĀ REALITĀTE UN VIEDĀS TEHNOLOĢIJAS”
izglītības klasifikācijas kods: 47483

Informācija par ekspertu

Vārds	Egons	Uzvārds	Lavendelis
Darbavieta	Rīgas Tehniskā universitāte	Amats	Asociētais profesors
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Inženierzinātņu doktors (Dr.sc.ing)	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Paraksts</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2024. gada 19. augusts

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Vidzemes Augstskolas (turpmāk - ViA) 2024. gada 22. maija iesniegums Nr. 1-7/94 “Par izmaiņām Vidzemes Augstskolas maģistra studiju programmā “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas”” un tam pievienotie dokumenti;
- ViA 2024. gada 2. jūlija vēstule Nr. 1-7/110 “Par izmaiņām ViA maģistra studiju programmā “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas”” (papildinformācija pie Nr.1-7/94, 22.05.2024.);
- Novērtēšanas vizītes laikā iegūtā informācija intervijās ar ViA pārstāvjiem;
- 2024. gada 25. augustā e-pastā no ViA saņemtie papildu dokumenti;
- 2018. gada 11. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumi Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”.
- Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumi Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”;
- Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”;
- Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumi Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”.

- Augstskolu likums.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

ViA Studiju virziena “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne” profesionālā maģistra programma “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas”, izglītības klasifikācijas kods 47483.	
Studiju programma pirms izmaiņu veikšanas	<p>Studiju programmas nosaukums: Profesionālā maģistra studiju programma “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas”.</p> <p>Studiju programmas kods: 47483</p> <p>Studiju programmas ilgums un apjoms: 1,5 gadi, 60 KP</p> <p>Studiju programmas īstenošanas vieta: Valmiera</p> <p>Studiju programmas īstenošanas veids un forma: pilna laika klātie</p> <p>Studiju programmas īstenošanas valoda(s): latviešu, angļu</p> <p>Piešķiramais grāds un/vai profesionālā kvalifikācija pēc studiju programmas apgūšanas: profesionālais maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās</p> <p>Uzņemšanas prasības - nepieciešama iepriekšēja izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesionālais bakalaura grāds, otrā līmeņa profesionālā vai tam pielīdzināma profesionālā augstākā izglītība informācijas tehnoloģijās vai datorzinātnēs, pilna laika studijās pabeidzot vismaz četrus gadus ilgu studiju programmu; • angļu valodas zināšanu līmenis vismaz B2 līmenī.
Studiju programma pēc izmaiņu veikšanas	<p>Studiju programmas nosaukums: Akadēmiskā maģistra studiju programma “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas”</p> <p>Studiju programmas kods: 45483</p> <p>Studiju programmas ilgums un apjoms: 2 gadi, 120 KP/ECTS</p> <p>Studiju programmas īstenošanas vieta: Valmiera</p> <p>Studiju programmas īstenošanas veids un forma: pilna laika klātie</p> <p>Studiju programmas īstenošanas valoda(s): latviešu, angļu</p> <p>Piešķiramais grāds un/vai profesionālā kvalifikācija pēc studiju programmas apgūšanas: inženierzinātņu un tehnoloģiju maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās</p> <p>Uzņemšanas prasības: pirmā cikla vai tam pielīdzināma augstākā izglītība informācijas tehnoloģijās vai datorzinātnēs, vai informācijas un komunikāciju tehnoloģijās, vai tām pielīdzināmā jomā, ar nosacījumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem studiju gadiem; angļu valodas zināšanu līmenis vismaz B2 līmenī (studijām angļu valodā).</p>

Nepieciešamība pēc izmaiņām profesionālā maģistra studiju programmā tiek pamatota ar grozījumiem Augstskolu likuma 59. panta pirmās daļas 3. punkta b) apakšpunktā, kas nosaka, ka, apgūstot akreditētu otrā cikla augstākās izglītības programmu, students iegūst maģistra grādu un septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju. Ņemot vērā, ka virtuālās realitātes un viedo tehnoloģiju jomā nav atbilstošu nozares izstrādātu profesijas standartu, ViA ir iesniegusi izmaiņas studiju programmas veida maiņai uz “akadēmiskā maģistra studiju programma”. Klasifikācijas koda pirmo divu ciparu maiņa no “47” uz “45” tiek veikta atbilstoši studiju programmas veidam – akadēmiskā maģistra studiju programma (MK noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”).

Studiju programmas apjoma maiņa tiek veikta, ņemot vērā grozījumus Augstskolu likuma 1. panta 8., 9., un 10. punktos par Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (pieņemti 2022. gada 15. septembrī, stājās spēkā 2022. gada 11. oktobrī, pārejas periods līdz 2024. gada 31. decembrim), kredītpunktu uzskaites sistēmas maiņu un ViA Senātā 2024. gada 29. maijā apstiprinātos grozījumus Studiju nolikumā.

Lai nodrošinātu studiju uzsākšanas iespēju pirmā cikla studiju programmu absolventiem gan ar akadēmisko bakalaura grādu, gan ar profesionālo bakalaura grādu, saskaņā ar Augstskolu likumā noteikto, studiju programmas apguve un grāda iegūšana tiek piedāvāta divu gadu (četri semestri) periodā.

Augstskolu likuma 57. panta ceturtā daļa nosaka, ka pilna laika otrā cikla studiju apjoms ir ne mazāks kā 60 kredītpunkti un viens gads ar noteikumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem gadiem. Atbilstoši ir definētas uzņemšanas prasības: “pirmā cikla vai tam pielīdzināma augstākā izglītība informācijas tehnoloģijās vai datorzinātnēs, vai informācijas un komunikāciju tehnoloģijās, vai tām pielīdzināmā jomā, ar nosacījumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem studiju gadiem. Studējošiem, kas programmu apgūst angļu valodā, ir noteikta prasība angļu valodas zināšanu līmenis vismaz B2 līmenī”.

Piešķiramā grāda izmaiņas tiek veiktas, lai tas atbilstu akadēmiskai maģistra studiju programmai. Piešķiramais grāds “Inženierzinātņu un tehnoloģiju maģistra grāds Virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās” definēts saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Augstskolu likuma 59. panta pirmās daļas 3. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka apgūstot akreditētu otrā cikla augstākās izglītības programmu, students iegūst maģistra grādu. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" 21.¹ punktu, “pēc maģistra studiju programmas apguves studējošajam piešķir maģistra grādu, kas atbilst attiecīgajā studiju jomā sasniegtajiem studiju rezultātiem. Latvijas izglītības klasifikācijai atbilstošās studiju programmas nosaukums, saturs un iegūstamā grāda nosaukums ir savstarpēji saistīti un izriet no studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem”. Piešķiramā grāda nosaukums veidots saskaņā ar MK noteikumiem Nr.595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”. Programmai atbilstošā zinātnes nozaru grupa ir “Inženierzinātnes un tehnoloģijas” un zinātnes nozare – “Elektrotehnika, elektronika, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas”.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Novērtēšanas vizītes laikā ViA telpās Tērbatas iela 10, Valmiera, T121. un T122. auditorijās notika:

- tikšanās ar akadēmisko un zinātņu prorektoru;
- tikšanās ar studiju programmas direktoru;
- tikšanās ar studiju programmas mācībspēkiem;
- materiāltehniskās bāzes apskate;
- tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem no SIA Overly un SIA Exonicus (uzņēmumu pārstāvji pieslēdzās attālināti);
- tikšanās ar studiju programmā studējošajiem.

Tikšanos laikā ViA akadēmiskais un zinātņu prorektors īsi pastāstīja par novērtējamās profesionālās maģistra studiju programmas vietu ViA studiju programmu portfeli, kā arī izmaiņu iemesliem un procesu, kura rezultātā tika pieņemts lēmums pārveidot studiju programmu no profesionālās uz akadēmisko un veikt atbilstošās izmaiņas studiju programmas parametros. ViA pārstāvis atbildēja uz eksperta jautājumiem, sniedzot nepieciešamo informāciju. Tika izdiskutēta mācībspēku iesaiste ViA pētniecības projektos un mācībspēku motivēšana iesaistīties pētniecībā.

Tikšanās laikā studiju programmas direktors pastāstīja par studiju programmā veicamajām izmaiņām, kā arī to izraisītām izmaiņām studiju plānā un studiju kursu saturā. Notika arī diskusija par nepieciešamajām izmaiņām noslēgumu darbu prasībās. Tikšanās laikā eksperts arī norādīja uz konstatētajām neprecizitātēm atsevišķos iesniegtajos dokumentos, ko studiju programmas direktors solīja novērst (skat. atzinuma 3.6. sadaļu).

Tikšanās laikā ar mācībspēkiem tika pārrunāta studiju procesa organizācija, izmantojamās zināšanu vērtēšanas metodes, kā arī viņu iesaiste izmaiņu procesā un redzējums par studiju programmas attīstību. Studiju process tiek organizēts moduļu veidā, kur katra moduļa beigās tiek iegūts vērtējums, kas balstās studenta izstrādātajos darbos un eksāmenā. Mācībspēki bija informēti par formālajām izmaiņām studiju programmā un tās plānā, bet studiju kursu satura izmaiņas, kā arī izmaiņas noslēguma darbu prasībās ar mācībspēkiem līdz vizītes brīdim nebija diskutētas. Diskusijā iesaistītajiem mācībspēkiem nebija neviena piemēra, kā pāreja no profesionālās maģistra programmas uz akadēmisko ietekmētu viņu kursu saturu.

Tikšanās laikā ar darba devējiem tika secināts, ka abi pārstāvētie jomas uzņēmumi labprāt nodarbina studiju programmas absolventus, kā arī vērtē studiju programmas absolventus kā labi sagatavotus speciālistus. Uzņēmumi labprāt iesaistās studiju satura veidošanā, kā arī uzņēmumu praktiskās vēlmes ir labi ņemtas vērā izvērtējamajās izmaiņās, papildinot studiju programmas saturu, pārejot no trīs semestriem uz četriem. Uzņēmumu pārstāvji arī iesaistās studiju procesā, tajā skaitā vadot nodarbības un arī piedaloties dažādos pasākumos, piemēram, hakatonos.

Materiāltehniskās bāzes apskates laikā tika apmeklēta virtuālās realitātes laboratorija, kuras laikā Virtuālās realitātes laboratorijas vadītājs arī demonstrēja līdzšinējos augstskolas un studiju programmas studējošo realizētos projektus. Eksperts vērtē, ka materiāltehniskā bāze ir pilnībā pietiekama gan studiju procesa, gan pētniecības veikšanai studiju programmai atbilstošā jomā.

Tikšanās laikā ar studējošo pārstāvjiem tika pārrunāta viņiem pieejamā informācija par plānotajām izmaiņām studiju programmā, studējošo viedoklis par šīm izmaiņām, kā arī studējošo attieksme pret pāreju no profesionālas studiju programmas uz akadēmisko un studiju ilguma palielināšanu. Studējošie bija informēti par pieteiktajām izmaiņām, kā arī atzinīgi vērtēja piedāvātos papildinājumus studiju plānam.

Noslēguma tikšanās laikā tika pārrunāta izmaiņu būtība, kā arī to aktualitāte, ņemot vērā diskusijas par izmaiņām izglītības klasifikācijā Latvijā. Eksperts tikšanās laikā norādīja, ka ir jāpārdomā studiju kursu satura pilnveide, lai tiktu sasniegts viens no akadēmiskās maģistrantūras mērķiem – studentu iesaiste pētniecībā.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Plānotās izmaiņas ietver sekojošus savstarpēji saistītus komponentus:

- Studiju programmas veida maiņa;
- Mainīt studiju programmas kodu;
- Mainīt piešķiramo grādu pēc studiju programmas apgūšanas;
- Mainīt studiju programmas ilgumu un apjomu;
- Pāreja uz ECTS sistēmu;
- Mainīt uzņemšanas prasības.

3.1. Studiju programmas veids

Studiju programma licencēta 2018. gada 30. maijā un 2023. gada 25. oktobrī akreditēta līdz 2029. gada 26. oktobrim kā profesionāla maģistra studiju programma, bet saskaņā ar grozījumiem Augstskolu likuma 59. panta pirmās daļas 3. punkta b) apakšpunktā, kas nosaka, ka, apgūstot akreditētu otrā cikla augstākās izglītības programmu, students iegūst maģistra grādu un septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, augstskolai nav iespēju turpināt profesionālās maģistra studiju programmas realizāciju, jo virtuālās realitātes un viedo tehnoloģiju jomā nav atbilstošu nozares izstrādātu profesijas standartu. Līdz ar to vienīgā iespēja augstskolai turpināt šādas studiju programmas īstenošanu, ir veikt studiju programmas veida maiņu uz “akadēmiskā maģistra studiju programma”. Kopumā ViA izpilda nepieciešamos nosacījumus akadēmiskās maģistra studiju programmas realizācijai, tajā skaitā studiju programmas obligātās un ierobežotās izvēles daļu realizācijā ir iesaistīti trīs profesori un divi asociētie profesori, kas atbilst Augstskolu likuma 55. panta 1. daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām. Eksperts secina, ka studiju programmas veida maiņa tiek veikta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un kopumā ViA ir gatava realizēt akadēmisku maģistra studiju programmu. Tomēr augstskolai būtu jāpievērš uzmanība lielākai mācībspēku iesaistei

pētniecībā, jo tieši nozares specializējošo studiju kursu mācībspēkiem ir jāorientējas jaunākajos jomas pētījumos, kā arī kopā ar studējošiem jāiesaistās pētniecībā, sagatavojot publikācijas un izpildot zinātniskos projektus. Balstoties uz augstskolas iesniegto publikāciju, projektu un konferenču sarakstu eksperts secina, ka pēdējo trīs gadu laikā publikācijas ir četriem mācībspēkiem, projektos ir bijuši iesaistīti pieci mācībspēki, bet konferencēs piedalījušies divi mācībspēki. Eksperts apzinās lielo nozīmi industrijas mācībspēkiem tehnoloģisku kursu pasniegšanā. Tomēr akadēmiskā maģistra studiju programmā ir jānodrošina arī pētniecības prasmju apguve dažādās studiju jomās, kas ir apšaubāms, ja mācībspēkiem pašiem nav aktuālu pētījumu.

3.2. Klasifikācijas kods

Atbilstoši studiju programmas veida maiņai uz akadēmisko studiju programmu, tiek veikta klasifikācijas koda pirmo divu ciparu maiņa no “47” uz “45”. Šīs izmaiņas loģiski izriet no 3.1. punktā aprakstītajām un atbilst MK noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”.

3.3. Studiju programmas ilgums, apjoms un saturs

Studiju programmas ilgums ir mainīts no 1,5 gadiem uz 2 gadiem, attiecīgi palielinot arī studiju programmas apjomu KP izteiksmē, kas ir 120 KP pēc ECTS sistēmas. Ņemot vērā, ka studiju programmā tiek uzņemti pirmā cikla programmu absolventi ar bakalaura grādu, šīs studiju programmas ilgums atbilst Augstskolu likuma, 57. panta ceturtajā daļā noteiktajām prasībām, ka pilna laika otrā cikla studiju apjoms ir ne mazāks kā 60 kredītpunkti un viens gads ar noteikumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem gadiem.

Piesakot studiju programmas ilguma maiņu ir veiktas arī izmaiņas studiju plānā:

- Palielināts studiju kursu apjoms modulī virtuālās un papildinātās realitātes autorēšana, kas uzskatāmi par tehniskiem jomas tehnisko prasmju apgūšanai paredzētajiem studiju kursiem. Šajā modulī trim kursiem ir palielināts apjoms no 3 KP uz 6 KP pēc ECTS sistēmas;
- Palielināts kredītpunktu skaits studiju kursam “Hakatons un darbs komandā” no 3 KP uz 6 KP pēc ECTS sistēmas;
- Palielināts prakses ilgums un apjoms kredītpunktos no 9 KP uz 18 KP pēc ECTS sistēmas;
- Pievienots jauns studiju kurss “Starptautiskā biznesa tiesiskais un institucionālais ietvars” 3 KP pēc ECTS sistēmas;
- Pievienota brīvās izvēles studiju kursu sadaļa (C daļa) 6 KP apjomā pēc ECTS sistēmas.

Veiktās izmaiņas atzinīgi vērtēja darba devēju un studējošo pārstāvji, kuru viedoklis bija ņemts vērā arī ieviešot šīs izmaiņas. Programmā ir arī studiju kurss “Pētījumu metodoloģija un zinātniskās publikācijas” 3 KP apjomā pēc ECTS sistēmas. Tomēr, eksperts uzskata, ka ar vienu

pētniecības metožu kursu nevar pietiekami attīstīt pētniecības prasmes akadēmiskajai studiju programmai atbilstošā līmenī, bet tās ir jāattīsta arī nozares specializējošos studijuursos. Tā kā, realizējot pāreju no akadēmiskās uz profesionālo maģistra programmu, nav veidoti jauni kursi, kas attīsta studējošo pētniecības prasmes, kā arī mācībspēku atbildes, diskutējot par izmaiņām studiju kursu saturā, pārejot no profesionālās studiju programmas uz akadēmisko, neļāva pārliecināties par to, ka esošajosursos tiek iekļauta papildu pētniecisko prasmju attīstība, eksperts nav guvis pārliecību, ka studējošiem tiek nodrošināta iespēja iegūt padziļinātas teorētiskas zināšanas un attīstīt pētniecības iemaņas un prasmes akadēmiskai maģistra studiju programmai atbilstošā līmenī tieši studiju programmai atbilstošā jomā, ko definē MK noteikumi Nr. 240 (13.05.2014.) “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”. Vienlaicīgi, eksperts atzīmē, ka dalījums profesionālās un akadēmiskās programmās ir Latvijas izglītības sistēmai specifisks. Līdz ar to augstāk aprakstītais izveidotā jaunā programmas plāna trūkums ir aktuāls tikmēr, kamēr šāds dalījums pastāv. Eksperts uzskata, ka, neskatoties uz neatbilstību MK noteikumu Nr. 240 16. punktam par padziļinātu teorētisko zināšanu iegūšanu un pētniecības iemaņu un prasmju attīstīšanu, studiju programma pēc būtības ir kvalitatīva un atbilstoša darba tirgus vajadzībām.

3.4. Piešķiramais grāds

Atbilstoši pārejai uz akadēmisko maģistra studiju programmu, ir izvēlēts piešķirt Inženierzinātņu un tehnoloģiju maģistra grādu Virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās. Izvēlēta nozare ir “Elektrotehnika, elektronika, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas”, kas pieder inženierzinātņu grupai. Līdz ar to inženierzinātņu grāda piešķiršana ir pamatota un atbilst MK noteikumiem Nr. 240 (13.05.2014.) “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”. Tomēr, ņemot vērā, ka šobrīd galvenais kritērijs ir sasaiste starp studiju programmas nosaukumu, saturu un grādu, eksperts rekomendē izskatīt grāda formulējumu “maģistra grāds Virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās”, saglabājot tā piederību inženierzinātnēm, kas pilnībā atbilstu studiju programmas saturam un studiju rezultātiem.

3.5. Pāreja uz ECTS

Ņemot vērā grozījumus Augstskolu likumā un kredītpunktu uzskaites sistēmas maiņu, ViA ir izstrādāti un 2024. gada 29. maijā Senātā apstiprināti grozījumi Studiju nolikumā, kas paredz kredītpunktu uzskaites sistēmas maiņas pārejas periodu līdz 2024. gada 31. augustam. Senātā apstiprinātie grozījumi kredītpunktu definē šādi: “Kredītpunkts ir Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas studiju uzskaites vienība, kas izsaka studiju darba apjomu, pamatojoties uz studiju programmā vai tās daļā definētajiem studiju rezultātiem un ar to sasniegšanu saistīto studiju slodzi. Kredītpunktus izsaka veselos skaitļos. Viens kredītpunkts atbilst 25 - 30 stundu studiju darba apjomam”. Vienlaikus ViA Rektores rīkojumā Nr 4-5/16.1. no 31.01.2024 ir noteikts: “Studiju darba apjoms studiju kursam ir nosakāms atbilstoši studiju kursa satura specifikai, ņemot vērā iegūstamos studiju rezultātus un tam paredzēto studiju slodzi. Viena kredītpunkta studiju darba apjoma noteikšana virs 26 studiju darba stundām saskaņojama ar ViA Akadēmisko un zinātņu prorektoru.” Šāda definīcija, tajā skaitā, darba apjoms atbilst MK 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 “Noteikumi par valsts

akadēmiskās izglītības standartu”. Eksperts secina, ka studiju programmas izmainītā versija, tajā skaitā studiju kursu apraksti sagatavoti atbilstoši MK noteikumu un augstskolas Studiju nolikuma prasībām.

3.6. Iesniegtajos dokumentos konstatētās neprecizitātes un citi novērojumi

Iesniegtajos dokumentos ir konstatētas šādas neprecizitātes, kuras, visticamāk, ir tehniska rakstura:

- Iesniegtajos dokumentos ir vairākas versijas grāda nosaukumam: inženierzinātņu maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās (diplomā); inženierzinātņu un tehnoloģiju maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās (iesniegumā), maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās (citos dokumentos);
- Studiju programmas mērķa formulējumā virtuālā realitāte ir saukta par nozari. Tomēr Latvijā pieņemtais nozaru klasifikators šādu nozari nedefinē (MK noteikumi Nr. 595 (27.09.2022.) "Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm").
- Studiju programmas pirmais uzdevums “Sniegt studējošiem praktiski orientētu augstāko profesionālo izglītību studiju virziena pārstāvētajās jomās” nav atbilstošs akadēmiskai studiju programmai.
- Diploma pielikumā angļu valodā studiju programmas apjoms ir norādīts 90 ECTS;

Caurskatot studiju programmas plānu, eksperts konstatēja, ka studiju programmas B1 daļā “Ierobežotā izvēle”, studējošajam ir jāizvēlas visi šajā daļā piedāvātie studiju kursi un nav pieejama reāla izvēle.

Sarunu gaitā ar ViA pārstāvjiem un studējošajiem tika konstatēts, ka studiju programmā studējošajiem ir dažāda iepriekšējā izglītība, tajā skaitā ar IT jomu nesaistīta, lai arī studiju programmas uzņemšanas prasībās šāda izglītība nav paredzēta.

4. Secinājumi

Eksperta viedoklis par plānotajām izmaiņām profesionālajā maģistra studiju programmā “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas” ir šāds:

- 4.1. Balstoties uz sarunām vizītes laikā un iepriekš minēto analīzi, var secināt, ka plānotās izmaiņas, mainot maģistra studiju programmas veidu no profesionālās uz akadēmisko ir atbilstošas esošajam regulējumam, kā arī tās ir labi pārdomātas un ir atbilstoši izplānota to ieviešana.
- 4.2. Studiju programmas parametri tiek mainīti atbilstoši pārejai no profesionālās maģistra studiju programmas uz akadēmisko.
- 4.3. ViA sniegtajā informācijā konstatētas dažas tehniskas neprecizitātes, kas, visticamāk, radušās neuzmanības dēļ. Neprecizitātes būtu jānovērš (3.6.sadaļa).

4.4. ViA kopumā ir gatava akadēmiskās maģistra (otrā cikla) studiju programmas īstenošanai.

4.5. Studiju programmas kursu pāreja uz ECTS sistēmu ir notikusi atbilstoši MK noteikumiem pilnā apjomā.

5. Rekomendācijas

Iesaku apstiprināt studiju virziena “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne” profesionālajā maģistra (otrā cikla) studiju programmā “Virtuālā realitāte un viedās tehnoloģijas” šādas izmaiņas:

- mainīt studiju programmas veidu no profesionālās maģistra programmas uz akadēmisko maģistra studiju programmu;
- mainīt studiju programmas kodu no 47483 uz 45483;
- mainīt piešķiramo grādu pēc studiju programmas apgūšanas uz maģistra grāds virtuālās realitātes un viedajās tehnoloģijās, saglabājot piederību inženierzinātnēm
- mainīt studiju programmas ilgumu un apjomu no 1,5 gadi un 60 KP (90 ECTS) uz 2 gadiem un 120 KP (ECTS).
- apstiprināt studiju programmas un tās kursu pāreju uz ECTS;
- mainīt uzņemšanas prasības, gramatiski precizējot formulējumu uz “pirmā cikla vai **tai** pielīdzināma augstākā izglītība informācijas tehnoloģijās vai datorzinātnēs, vai informācijas un komunikāciju tehnoloģijās, vai tām pielīdzināmā jomā, ar nosacījumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem studiju gadiem; angļu valodas zināšanu līmenis vismaz B2 līmenī (studijām angļu valodā)”.

Īstermiņa rekomendācijas

- Novērst 3.6. nodaļā aprakstītās neprecizitātes.
- Pārrunāt pārejas no profesionālās izglītības uz akadēmisko būtību ar visiem studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem un pārskatīt studiju kursu saturu, pārliedzinoties, ka profesionālajā studiju programmā realizētajos praktiskās ievirzesursos ir iekļauts pietiekami liels teorētisko atziņu un jaunāko pētniecības rezultātu apjoms.
- Izstrādāt akadēmiskai maģistra studiju programmai atbilstošas noslēguma darba prasības, kas iekļautu pietiekama analītiska pētījuma veikšanu, lai pārbaudītu studējošās spējas veikt analītiskus pētījumus.

Ilgtermiņa rekomendācijas

- Motivēt lielāka skaita akadēmiskās maģistra studiju programmas mācībspēku iesaisti pētniecībā, nodrošinot pētniecības prasmju attīstību mācībspēku vidū un līdz ar to veicinot pētniecības prasmju un jaunāko teorētisko atziņu apguvi studiju programmā.
- Izveidot studiju programmas B1 daļā reālas iespējas studentam izvēlēties savām interesēm atbilstošus studiju kursus, realizējot šīs daļas būtību – “ierobežotā izvēle”.
- Papildināt uzņemšanas prasības, dodot iespēju studiju programmā iestāties arī citu nozaru bakalaura grāda ieguvējiem, vienlaicīgi izvērtējot iespējas reflektantiem bez atbilstoša bakalaura grāda noteikt iestājpārbaudījumus un/vai minimālās prasības ārpus formālās izglītības apgūtajiem studiju kursiem un/vai darba pieredzei IT jomā. Šāda skaidra definīcija ļautu plašākam reflektantu lokam izskatīt iespējas uzsākt studijas programmā, ļaujot programmai piesaistīt papildus studējošos un straujāk attīstīties.

Eksperts rekomendē ViA vadībai un citām ieinteresētajām pusēm ierosināt pārskatīt Latvijas izglītības klasifikāciju un atbilstošos MK Noteikumus par valsts akadēmiskās izglītības standartu (Nr. 240, no 2014. gada 13. maija) un "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" (Nr. 305, no 2023. gada 13. jūnija), atsakoties no dalījuma akadēmiskā un profesionālā augstākajā izglītībā, ņemot vērā, ka šāds dalījums rietumu pasaulē nav ierasts.

Egons Lavendelis

Dr.Sc.Ing, Asoc. profesors

Rīgā, 2024. gada 11. septembrī